

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre 12 korona.
 fél évre 6 "
 negyed évre 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár r. t. — Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÜLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.

Hirdetés ára □ centiméterenként 6 fillér.
 Többszöri hirdetés
 ár kedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Harcz a hegemoniáért.

A napokban érdekes tanulmány jelent meg dr. Ajtay József, megyénk szülöttje, tollából, amely minden vonatkozásában felöleli a mai válságot és a történelmet, statisztika és gazdaságtan világánál kutatja a mai válság belső rugóit. Kimutatja történelmünkben, hogy Magyarország csakis akkor tudta megőrizni független államosságát, amidőn egyúttal elég erős volt hegemoniát gyakorolni a Közép-Duna mentén, illetve ha akar egymagában, akár más államokkal kapcsolatban képes volt nagyhatalmi alakulatot teremteni. A Habsburgok trónajutasával és Magyarországnak ezzel egyidejű kettészakadásával a magyarság elvesztette hegemonikus állását és ezzel állami függetlenségét is. A hatalmas nyugati országokra támaszkodó Habsburgok nem érezték szükségét annak, hogy közep-dunamenti uralmukat az elgyengült Magyarországra, mint vezérállamra, helyezzek, sőt Magyarországot nem tekintették egyebnek, mint birodalmuk olyan végvidékének, amelyet minél szorosabban kell hozzáfűzniök nyugati birtokukhoz. Ezzel megindult és századokon keresztül tart az ádáz harc a Habsburgok birodalmi politikája és a magyar függetlenségi törekvések között. Azóta

egyreszt hanyatlani kezd a nemetség a Habsburg-uralom területén, másrészt sorra vesznek el a nyugati országok, aminek következtében a Habsburg-uralom sulypontja egyre jobban Keletfele tolódik, azaz Magyarország jelentősége egyre jobban nő a Habsburgokat uraló országok között. Jellemző, hogy az utolsó száz év alatt a Habsburg-uralom területén elő nemetség száma 6-7 millióról 11-3 millióra emelkedett, tehát — ellenére minden kedvezésnek — még csak meg sem kétszereződött, holott ugyanezen idő alatt a magyarság száma 2-3 millióról közel kilencz millióra emelkedett, pedig el-sorvasztására mindent elkövettek. A nemetség helyzete magában Ausztriában is évről-évre gyengül, holott a cseh és lengyel nagy aranyokban fejlődik. Kétségtelen ebből, hogy a nemzeti egység fele haladó Magyarországnak előbb-utóbb fel kell szabadulnia mai közjogi és gazdasági alárendeltségéből és magához ragadnia a hanyatló nemetségtől a monarchia felett való vezérszerepet, másrészt kétségtelen az is, hogy a federatív irányban fejlődő Ausztria ma már nem alkot olyan erőtsúlyt, amely mellett az Ausztriával való kapcsolat fenntartása esetén ne lehetne biztosítani Magyarországot külön államosságát és megvédeni érdekeit. Erre csak

a teljes paritás szükséges, amely az adott erőviszonyok között a legrövidebb időn belül a magyar hegemoniához vezet. Erre kell törekednie úgy a magyar nemzetnek, mint a dinasztianak, mert csakis ez esetben egyeztetetők össze érdekeik és lesznek elérhetőek céljaik.

Átterve a mai válság konkrét kérdéseire, kimutatja, hogy a magyar nyelv érvényesítését elsősorban a szolgálati és ezredyelv terén kell szorgalmaznunk és magyar tisztetek nevelésére döntő súlyt fektetnünk. Részletes katonai programot állapít meg, amely mellett fokozatosan magyarra tehetjük a közös hadsereg magyarországi részét, sőt a közös hadsereg vezetését is kezünkbe ragadhatjuk. Ez atalakítás biztosítékul szükségesnek tartja, hogy teljes veghezviteleig a közös hadsereg létszáma ne szaporítsasék és a haderő a honvedseg utjan fejlesztessek. Részletesen fejtegeti a kvotakerdest es rámutat arra, hogy a hadsereg fenntartásához úgy pénzben, mint veradóban aránytalanul többet adunk, mint Ausztria es ep ezért sürgeti a közös ügyek anyagi részének igazságos rendezését. Az önálló vamterület mellett súlyos gazdasági, államgazdasági, kulturális es szocziális szempontu erveket hoz fel es ezt, valamint a közös ügyek anyagi

TÁRCSA.

A véralkatról.*

Irta Róka József.

3. A méla, nehéz vérü temperamentum ellentéte a könnyüvérü szangvinikusnak. Te-kintete bágyadt, de tiszta, nyugodt es átható. Hangja monoton es halk. Az arczkifejezés inkább vonzó, tiszteletet gerjesztő, semmint rideg; es mély, benső elmerültseget árul el. Járás-kelése lomtoltva halado, félszesség nélkül. Szilárd es biztos, ingadozas nélkül. Egész külső megjelenésében komolyság, önerzet, meltoság nyilvánul. Ha kiváló tehetséggel van megáldva, akkor szellemi terén az összes temperamentumok között övé a folény. Felfogása beható, világos, nygeime tartós es feszült; emlékezete terjedt es hű, fantazijaja elenk, csapongó. Mélyreható, kutató ő, ncha azonban kicsinyes, szörzalhasogató. Elmejének fojelessege a

* Felolvasa a Szabad Liceum f. hó 11-diki estéjén.

találékony-ság. Szamos talalmánynak, föfedezésnek, de másrészt sok előteletnek is a melankolikus temperamentum volt szülője. A langesz többnyire együtt jár a melankolival, ezért a méla sok bosszuságnak van kiteve oly dolgok reszeről, melyek elotte kicsinyesek, unalmasak, emelygősek, amelyekkel a szangvinikus jól eltudja verni az időt. Ha azonban a melankolikus gyarló szellemi tehetségekkel bir, akkor halgatag, esetlen, ügyetlen, nem éppen unalmas, de de mégis kiállhatatlan fajánkó. A méla kedélyének főjellemonása a borús, komor hangulat. A szelid örömöknek barátja, de a zajosakat kerüli. Fantazijaja kedves kepeiben nagyobb élvezetet talál, mint az erzeki örömökben. A reményt es bizalmat erősen ellensúlyozza nála a felelem es aggodalom. Kedveli a zarkozottságot, magányt. Nagyon hajlandó a szeszélyességre. Könnyen esik búskomorságra. Ilyenkor embergyűlöve, elme-háborodottá — es fájdalom — nem ritkán öngyilkossá lesz. Társaságban csendes, tartóz-

kodó magaviseletű, de ha beletalálja magát, szellemes tarsalgóva, ildomos, derült hangadóva lesz. Indulatait nagy lelki erővel tudja fekezni, de ha azok mégis kitörtek, akkor átmenet nélkül csap a szelsőségekbe. Tett-erejének összes rugóit a becsvagy mozgatja. Ritkán iger, de az adott szó szentsege elotte a legnagyobb fontosságai bir. Joung Eduard es Rousseau melankolikusok voltak. Voltairet búskomor kedelye embergyűlöve tette. Mint ilyen írja egy vigjatekában: Az emberek egyharmad része önzésből el, egyharmad része bolond, egyharmad része gazember. Hogy önmagát hova sorozza, elfelejtette megmondani. Raymond, a hírneves komikus, nagyfoku búskomorságában egy orvoshoz fordult, ki őt nem ismerte. Barátom — tanácsla az orvos — menjen ma este a színhazba; nezze meg Raymundot, a komikust, s ha attól sem gyógyul meg, akkor löje fobe magát. — Szamárl! — mormogta Raymond. Hazament es föbelötte magát.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testőlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár es orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenkint 4.— korona.

oldalának igazságos rendezését tartja a mai válság tengelyének. E két kérdés megoldása nélkül nem látja lehetőséget a válság radikális megoldását. Kimutatja, hogy a magyar nemzeti áramlattal a bécsi politika azért száll szembe, mert ettől a gazdasági közönséget feltű. Felállítja a közös vámterület mérlegét, hogy e mellett Ausztriából előző ipari állam lett, amelyet mindenünnen kiszorítottak a saját lábukon járó nyugati versenytársak és Magyarország megmaradt kifosztogatásra szánt mezőgazdasági gyarmatnak. Részletesen foglalkozik a választói joggal és kifejti, hogy az általános választói joggal a Fejerváry-kormány osztályharc szítása útján akarta a nemzeti erőket megszítani és egymás ellen uszítani. A választói jog kiterjesztését a kerületek igazságos beosztásával kapcsolatosan a nemzeti egységre nézve hasznosnak tartja és ép ezért úgy véli, hogy e reformhoz az ut a bécsi hatalommal való kemény küzdelmeken keresztül vezet el. Ausztriában is nagy harcot jósol a választói reform körül, amely végül a német hegemonia és a feudális-militarisztikus rendszer bukásával fog végződni. Befejezésül élesen rávilágít arra, hogy ma már a 48-as és a 67-es pártok között lényeges különbség nincs és ép ezért egyetemes pártalakulást ajánl új, paritásos kiegyezés keretében és Magyarország függetlenségének hegemonikus törekvés útján való kiküzdésére, amely semmiesetre sem találkozhatik oly merev ellenállással és nagyfokú bizalmatlansággal a dinasztia, a monarchia legnagyobb erőteljesítőjéről, mint a perszoális unióra való törekvés és amely ma — a nagyhatalmi alakulatok korában — egyedül biztosítja állami és nemzeti létünket.

Politikai hírek.

Andrássy gróf a királynál. Andrássy Gyula gróf királyi meghívás folytán f. hó 26-dikán ismét megjelent a felség előtt, ki

a grófot egy órai kihallgatáson fogadta. A gróf a kihallgatás után Bécsbe maradt s másnap is megjelent az udvarban. A kihallgatásról lapunk zártáig semmi bizonyos hír nem került forgalomba. Andrássy a közös hadügyminiszterrel is tárgyalt, ki — állítólag — úgy nyilatkozott, hogy a katonai körök minden lehetőséget megtesznek, hogy az alkotmányos rend helyreálljon.

A póttartalékosok segélyezése ügyében pártközi értekezlet volt f. hó 26-dikán. Bizottságot küldtek ki, mely a családost és segélyre szoruló póttartalékosok számára gyűjtést rendezzen.

Városi közügyek.

Az országos politika tere meddő, sívár, örömtelen és vigasztalan. Sehol semmi biztató jelét nem látjuk a szebb jövőnek, mely a mindenfelől halomra gyűlt elégedetlenséget a sikeres munkásság széles medrébe vezetné. S a mi a legszomorúbb: olyan kátyúba feneklett meg az ország szekere, amelyből nem is tudjuk a magunk erejéből kimozdítani. Érdeklődünk, aggódunk, hol reménykedünk, hol kétségbe esünk; de segíteni nem tudunk. Forduljunk hát egy kissé olyan térre, mely bennünket nem kevésbé érdekkel, s melyen nem lesz egészen meddő, mert sikerrel biztat a komoly, a buzgó érdeklődésünk.

Városunk fejlődéséről beszéljünk. S mindjárt a kezdetén valljuk be magunknak, hogy modern intézmények tekintetében a hasonló vagyoni, intelligenciájú és tekintélyű városok mögött elmaradtunk. Ne resteljük ezt a beismerést; nem válik az egy cseppet sem szégyenünkre. Hazánk is elmaradt valamelyest a külföldtől; de ennek az volt az oka, hogy — a míg azok nyugodtan munkálkodtak — addig mi fegyverben voltunk nyakig és állandóan, hogy az ő békés munkájukat védelmezzük. Városunk életében is háromszor kellett az alapítás munkáját vegezni; míg mások az egyszer meg-

vetett fundamentumra nyugodtan rakhatták a falakat. Hát ne resteljük bevallani, hogy egyben-másban elmaradtunk. Az ok a mi szerencsétlenségünkben van, nem pedig a hanyagságban. A beismerés és vallomás pedig a legelső és legszükségesebb lépés a haladás felé, az újabb, jobb, kielégítőbb állapot felé.

Mikor javításra szoruló körülményeinkről gondolkodom, mindig ez a két, már unalomig hangoztatott és letárgyalt kérdés jut eszembe: a világítás és vízvezeték. Az első inkább közbiztonsági és kényelmi, a másik azonban elsőrangú közegészségügyi szempontból is fontos. Nem akarok fölös szót szaporítani arra, hogy ezt a két dolgot, mint városunk első szükségleteit hangsúlyozzam és bizonyítsam. Csupán rámutatok a körülöttünk levő városok példáira, melyek a két ügyben gyökeres intézkedéseket tettek; és megelégszem azzal, hogy az általános meggyőződést hangoztatva a világítás reformjának és a vízvezeték nagy művének megoldását sürgessem. Ugy vagyok értesülve, hogy alapos előmunkálatok készültek, melyek alapján városunk közönsége tájékozódást szerezhet a legtokéletesebb világító anyagok előnyeiről és terheiről. Elérkezettnek látjuk az időt, hogy ne maradjon ez az ügy tovább is félbe-szerbe; hanem választva az acetylen és villany között, azt az egész városra kiterjesszük. A vízvezeték kérdésében még nagyobb a bizonytalanság és ingadozás. Folyton újabb és újabb tervek merülnek fel, természetesen a gyors megoldás rovására. Mi három életrevaló tervet ismerünk: a Maros medréből, Muzsináról és a pilisi forrásból való szállítást. Mindegyiknek vannak jó és rossz oldalai. De talán már elég időnk volt fontolgatni ezeket. A nagyon sok fontolgatás a tettek szokott a sirja lenni. Talán elérkezett már az idő arra, hogy ezt a kérdést is kiemeljük a tervezetek khaoszából és a megoldás felé tereljük.

Ezeket a legsürgősebbeket kívül volna még néhány rendezésre, megoldásra váró:

4. A nyálkás — flegmatikus véralkat — merő ellentéte a kolerikusnak. A testalkat többnyire hízekony, a rövid nyakon nagy fej bolyngat. A kevésbé tehetséges flegmatikus véralkatát frigiai vagy paraszt temperamentumnak is nevezik. Jellemzője a testi erőtlenséggel párosult szellemi szegénység. Az arcvonásokból bamba együgyűsége, imbolygó testmozgásaiban tunyasága nyilvánul. Tekintete fénytelen, egyhelyre tapadó, mint a számaré. Komolyabb erőfeszítésre képtelen. Összes tevékenysége a foglalkozó restség, a semmittevés csoportosítása. Legkedvesebb foglalkozása az evés, ivás, alvás. A táplálkozásban elve: inkább sokat, de jót. Szerinte naponként 12 órát aludni épen elegendő, ráadásul még egy óra neg nem árt. Nyugalom az egyedüli boldogság, nincs nagyobb élvezet a kényelemnél. Pihenés után edes a nyugalom. Ha valamit földre ejt, föl nem veszi azonnal, hanem bevárja, míg más is mellécsik, hogy így ne kelljen kétszer vagy többször fáradozni. Kurta emlékezőte-

hetségét mesterséges módon, pl.: zsebkendőjére kötött csombókok által igyekszik támogatni. Annóra együgyű — jegyzi meg sajátos jellemzővel egy lélektudós — hogy még a jobb és bal lába közötti különbséget se tudja megtanulni, hacsak szénát és szalmát nem kötnek lábszáraira s vezényszóval nem tanítják, hogy: szén — szalma. Az elmés flegmatikus ellenben kedveli azon tanulmányokat, amelyek szorgalmat és kitartást igényelnek, de nem azokat, melyek bizonyos elméleti élénkséget, találékonyságot kívánnak. Legkedvesebb olvasmánya mégis a szakácskönyv — mint Wéber pajzánul megjegyzi. Hevesebb indulatok csak nagy ritkán háborítják a flegmatikust. Nehezen gyul haragra, mert előbb mindig megfontolja, vajjon érdemes-e bosszankodnia? Nem sért, de nem is sérthető. Gondolkodásában és cselekvéseiben szereti az állandó sablonokat; ha valaki azt kérdi tőle, mennyi 8+31 elebb rendiben megfordítja a kérdést és úgy felel, hogy: 3+8 = 24. Elér-

hetetlen célok után nem törekszik. Jelszava ami sokaig készül, az jól készül. Az ilyen flegmatikus élettrajza három szóból áll: született, megházasodott, meghalt. Sőt mivel születni és meghalni nem nagy viccz, de megházasodni néha az; élettrajza gyakran e két szóból is kitelik: született, meghalt. A flegma Kant szerint csak a heveskedés hiányát jelent s azért ő e temperamentumot a legszerencsésebbnek tartja.

Az eddigiekben iparkodtam némi vázlatos képet nyújtani az egyes tiszta temperamentumokról. A vegyes vérmérséklet a szomszédos temperamentumok összeolvadásából áll elő. Sőt némelyek még az ellentétes temperamentumok szövetségét is lehetségesnek tartják. És így beszélhetünk vérmes-epés, epés-méla, méla-nyálkás, sőt vérmes-nyálkás temperamentumról is.

(Folytatása következik.)

SÁMSON JAKAB

Telefon 324.

uri szabó

Telefon 324.

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát

honi, angol, scoth és francia különlegességekben

FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készítettnek. 12 5-105

Gyors és pontos kiszolgálás!

Gyors és pontos kiszolgálás

feladat. Ezek közül kiválasztva azokat, melyek általános vélemény szerint is közszükséget képeznek, megemlítjük a főtér kövezését, a setatértől az erdő aljáig vezető ut rendezését, színháznak is használható bálterem építését, a rendőrség újjászervezését s a dülönevek megmagyarosítását. Ha még hozzávesszük, hogy a városgazdai állás is betöltésre vár, a minék szintén — lehetőleg — közmegelegedésre kell történnie: rövidesen felsoroitunk néhány fontos ügyet, mely a képviselőtestület intézkedésére vár.

De azt hisszük, hogy abban megint a közvéleménynek adunk hangot, hogy ezek a kérdések mind annyira fontosak s annyira szükséges, hogy részletes tárgyalás szűrőjén menvén keresztül, tiszta kép álljon előttünk s egyöntetű vagy legalább erős közvélemény alakuljon felőlük: hogy ezen kérdéseknek alapos előkészítés nélkül a képviselő elvél vitelét nem tudók helyeselni. Az volna tehát a szerény kívánságunk, s arra kérjük városunk polgármesterét, s arra hívjon össze a társadalom minden rétegére kiterjedő nagy értekezletet, mely ezekkel a már rég aktuális kérdésekkel foglalkozzék s őket a hivatalos tárgyalásra előkészíteni igyekezzék.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szívesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **A hercegprimás nagy beteg.** Vasary Kolozs hercegprimás nagy betegen fekszik budai palotájában. A főpap agg kora és gyengesége válságossá teszi az állapotát.

— **Eljegyzés.** Rusz Aureliát, Rusz János feyintézeti lelkész kedves leányát f. hó 21-én eljegyezte Mujka Tivadar. Gratulálunk.

— **A Szabad Liceum** január 25-iki előadását Váró Ferenc kollégiumi tanár tartotta meg. A nyolcvan éves Gyulai Pál volt előadásának tárgya, a kiről azt mondta Váró, hogy már túl van azon, hogy hetvenkedhetne. Megengedi magának — ugymond — ezt a rossz szójátékot, már csak azért is, mert ez alkalommal nem czélja a Gyulai ünneplése, hanem inkább a nagy kritikus kritizálása. Tanárelőadónk ezután ismerteti Gyulai költészetét, szavalja verseit s a statisztikai adatok alapján kimutatja kritikus-poétánk termékenységről, hogy életének minden két napjára esik egy-egy sor vers. Előadónk felhozta Gyulainak a Kisfaludy társasággal való konfliktusát is, mikor tudniillik az aradi vértanúk megkoszoruzásából kabinetkérdést csinált Gyulai s a kegyeletes szándék ellen azzal érvelt, hogy egy irodalmi társaság, mint olyan: nem koszoruzhatja meg a nemzet hőseit. S mert már Váró úr feltépte ezt a sebet: a Gyulai Pál cinikus botlását s aulikus buzgalmát a magunk részéről sem hagyhatjuk megjegyzés nélkül. És azt mondjuk, hogy a nagy magyar kritikus szelleme

előtt meghajlunk, s talán még azért is mert rehabilitálni próbálta Görgeit, de a költő zsenijében nem bizunk, mert utját akarta állani a vértanúk megkoszoruzásának. Nagy látkörü attekintéssel és Gyulai-fele tömörséggel beszélt még Váró úr a Kőlcsey, Bajza, Vörösmarty, Tompa és Madách költészetéről s általában azt a benyomást keltette, mintha magát Gyulait hallgattuk volna. Arról győzött meg Váró úr, hogy mindazt tudja, a mi hírnevét és tartalmát jelentheti Toldi Ferencnek, Gyulai Pál, Beöthy Zsolt és Heinrichnak. (—st.)

— **Országos vásár.** Az ideai téli országos marhavásár élénk látogatottság mellett folyt le. Első nap felhajtott körülbelül 5000—6000 drb szarvasmarha, a második nap ugyan sokkal kisebb arányu volt, mindössze ha harmadannyit felhajtottak. Eladatott összesen 1400 drb nagy marha, ló és borjú, sertés 150 körül. A vásár minden baj nélkül folyt le, csak az a kár, hogy eleinte a vámsorompóknál oly kevés ember volt, hogy a nagyszámu felhajtót vámolni nem igen tudták. A kirakóvásár gyenge volt.

— **A Szabad Liceumban** mult csütörtökre hirdettet előadást „egy régi magyar költő” czimmel a jövő hétre halasztotta Pallós István tanár, hogy helyet adjon egy régi ismerősnek, Váró Ferencnek, a ki ez alkalommal Gyulai Pálról beszélt, az agg kritikus 80-adik születésnapja alkalmából.

— **Vásári hírek.** Benedek Gáborné úrnő pénzszényet 12 kor. tartalommal a bazár előtt ismeretlen tettes kilopta a zsebéből. — Dandos Silip felenyedi lakos, megrogzött tolvaj, a vásáron 4 pár bakancsot és 3 drb paraszt posztó kalapot ellopott, de hasznát nem vehette, mert a rendőrség lefűlelte és most már alighanem az ügyesség börtönében várja méltó jutalmát. Használó cselekedetekért különben már többször volt büntetve. — Dancs Vaszié diómáli lakos a vásár alkalmával egy hamis 20 koronást akart felváltatni, de szerencsétlenségére a pénzt felismerték. A hamisítvány különben oly jó, hogy csak gyakorlott szem ismerheti fel hamis voltát. — A vásár napján este öz. Székelyhyd Jánosné üzlethelyisége előtt egy pénzszény talaltatott 2 kor. 52 fillér tartalommal. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

— **Községi előjárók.** A marosujvári járásba 1906—1909. évekre a következő egyének választattak községi előjárókká: Szilágyi Peter, Marosujvár. Bági Ferenc, Magyarcseszve. Nicora László, Csongva. Oniga Tivadar, Miklóslaka. Moldován Vaszi, Felsőujvár. Pap János, Nagylak. Petrucz Juon, Hari. Lázár Jarmin, M.-Káptalan. Bernáth Gabor, M.-Koppánd. Orbai Ferenc, M.-Csúcs. Oprinka Áriton, Gabud. Nicora János, Marosgezse. László Mihály, Kutyfalva. Botezán Filon, Oroszi. Buha Vazul, M.-Sz. Jakab. Prekup Juon, O.-Péterlaka. Ráczkői Gyula, Csekelaka. Mán Niculáé ifj., Batizháza. Kok Gligor, Czintos. Mihály István, Magyarbükös. Király Károly, Istvánháza. Brudán Juon, Lándor. Orga Izidor, Gambucz. Horváth András, Ozd. Moldován Viktor, Ispánlaka. Damsa Péter, Oláhszil-

vás. Trizón Jakab, Oláhtordos. Andrea János, Elekes. Indrej Gergely, Magyarforró. Vincze Imre, M.-Szt.-Benedek. Olteán Illés, Magyarherepe. Tamási Márton, Medvés. Mihály János, Magyarstúlye.

— **A tél romantikája.** Minden évszaknak meg van a maga szenzációs divatja. Tavasszal a folyóknak és az indulatoknak áradozása; nyáron a termés-kilátások, czépa és szárazság; ősszel a szűret és lófuttatás; télen a hófúvásba akadt vonatok, megfagyott kéményseprő és farkasok. De ugy látszik, hogy az ideu nem csak a divat kedvéért emlegetik a fenevadakat, hanem csakugyan és komolyan jelentkeznek. Vizaknán az erdőben csapatostul járnak. Veresegyházán épen a napokban tartottak rájuk vadászatot.

— **Halál a Maroson.** Domokos Sándor, kutyfalvi vasuti ór, a napokban a maros-szentgyörgyi hataron a Maros folyó jegén akart átmenni a tulsó oldalra. A jég beszakadt alatta s mire az arra járók kihuzták a vízből, már halott volt.

— **Életveszélyben forgott gyermekek.** Izgalmas jelenet folyt le a minap a marosujvári szódagyár közelében a Maros jegén. Több gyermek gondatlanul csuszkaált a jegen, amidőn az egyik alatt a jég beszakadt és a gyermek a vízbe esett. Szerencsére ugy bukkott alá, hogy karjaival megakadályozhatta az alámerülést. A többi gyermek előbb jajveszékelné kezdett, mig az egyik, ki nem vesztette el leleljenlétét, oda sietett, hogy társát kiemelje. De most már ő alatta is megmozdult a jég és így mindkettő az alámerülés veszélyében forgott. Ebben a válságos pillanatban ért oda egy parasztember, ki subáját veté a partról a gyermekek felé, kik ebbe belekapaszkodva általa kihuzattak. Az életmentésnek sokan voltak tanui, akik a szerényen továbbhaladó mentőt zajosan megélteneztek. (Marosujvár és Videke).

— **Havasiak pöre.** Felsővidra havasi községnek évszázados pöre volt Dincsvárral. 1903-ban a pört elvesztette és az erdő-részek atvételére megjelent a bírósági végrehajtó, a főerdész és három esendőr. A falu lakosai kivonultak, hogy az átadást megakadályozzák. A végrehajtó Mikucz György nevet olvasta először. Mikucz három ujját az ég felé emelve, kijelentette, hogy nem adja át a részét, inkább meghal. Erre összerogyott és meghalt. A parasztek égi jelnek nézték a tragikus esetet és nagy dühvel megakadályozták az átadást. Ezért harmincz paraszt ellen megindították az eljárást. A gyulafehérvári törvényszék öt hónapi fogházra itelte valamennyit. A kolozsvári tábla huszonhetet fölmentett, két férfit egy-egy hónapi, Titz Tódornét pedig egy napi fogházra itelte.

— **A Független Magyarország** márczius 15-iki ünnepi száma. A végtelenül huzódó politikai válság, a nemzetet ért súlyos megpróbáltatások korszakában fokozottan nagy ünnepe lesz a magyar népnek márczius 15-iki. A „Független Magyarország”, a nemzet lelkiismeretének ez az állhatatos ebrentartója, e napot arra használja föl, hogy a nemzeti követelések után való vágyat és lelkisedést, a negyvennyolczas idők példájával is megerősítse. A magyar

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF női, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogy mielőtt őszi és téli szükségletét bárhol is beszerezné, előbb főtér 4. szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő idényre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, szíveskedjen meglátogatni.

hírlapírásban eddig egyedülálló ünnepi újságszámban akarja a „Független Magyarország“ ez óhaját megvalósítani. A 250 oldal meghaladó impozáns újságszámot a „Független Magyarország“-nak úgy régi, mint újonnan belépő összes előfizetői rendes lapszámként ingyen kapják, míg a nem előfizetők 1 korona összegnek bélyegben, vagy postautalványon való előleges beküldése után kaphatják meg a „Független Magyarország“ kiadóhivatalától (Budapest, Erzsébet-körút 50 ik szám).

— **Összevarrott szív.** Gentilini Ercole olasz napszámos a múlt héten Triesztben a helytartói palota szegletén szíven szúrta Cavuli Cezár nevű földijét, a kivel kártya-adósság miatt szólalkozott össze. Az átszúrt embert alétan egy rendőr fogta fel és a kórházba szállította. A mire odaértek, Cavuli teljesen eszméletét veszítette. A szol-

gálattevő orvos, miután meggyőződött, hogy itten csak gyors sebészeti műtéssel lehet segíteni, rögtön hívatta a kórház sebészét. Az operáció csakhamar megtörtént. A szívet három öltéssel összevarrták. Az orvos a szívet visszahelyezve, kézzel győrgye masszírozást végzett a szív közelében, mely után pár másodperc múlva a szív lassan mozgásba jött és a vérkeringés is helyre állt. Mire az operációt bevégezték és a beteget az ágyba helyezték, állapota látszólag jelentősen javult, úgy hogy felgyógyulásához alapos a remény.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Dr. Inczédy Joksman Ödön, Lázár István.
Dr. Müller Jenő, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadótulajdonos: Lázár István.

WEISZ ÉS HEIMLER

Pozsonyi Ipartelepe
magánfeleknek

is
a legolcsóbb árban szállítja
hirneves

Vászonáru
Asztalnemű
Törülköző
Zsebkendő

Fehérnemű
Ágyhuzat
Paplan
Matrác

stb.
cikkeit.

Árjegyzék és minták bérmentve.

Teljes
Menyasszonyi és vőlegény kelengyék
készítése.

904 10-10

Meghívó.

A nagyenyedi épület-lakatosárugyár r. t. XI. évi rendes KÖZGYÜLÉSÉT

Nagyenyeden, a Kisgítő Takarékpénztár helyiségében 1906. év február 11-én délelőtt 11 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.
 2. Az igazgatóság jelentése az 1905. üzletéről.
 3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról.
 4. A nyereség felosztására vonatkozó határozat.
 5. 8 nappal előbb bejelentett esetleges indítványok tárgyalása.
- Nagyenyed, 1906. január hó 25-én.

Az igazgatóság.

Tudomásul! A részvények szelvényei közvetlenül a közgyűlés után a közgyűlés helyén fognak beváltatni.

38 1-1

Aggkori gyengeség

és erőtlenség ellen, mely különböző okokból, mint pl. kiállott betegségek utókövetkezményei, gyermekeknel a fogzás okozta elgyengülésből stb. származott, a **Scott-féle Emulsió** kiváló eredménnyel alkalmazható.

A **Scott-féle Emulsió** iránt senki sem fog ellenszenvet érezni, mert az határozottan jó ízű, mindenki által könnyen emészthető, minthogy az utólréhetetlen **Scott-féle** emulgalási eljárás következtében az olaj gyorsan átmege a test szervezetébe anélkül, hogy bármilyen emésztési zavart okozna.

A **Scott-féle Emulsió** valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ vedjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerára“

Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér.

Takarékpénztári zárszámadásokat
s mindennemű nyomtatványokat gyorsan
és jutányos áron készít
a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság Nagyenyeden.

„IBOLYA“ virágcsarnok

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 7.

Kertészeti telep: Krizbay-utca 27.

Virágcsarnok 563. szám.

Telefon: Kertészeti telep 564. sz.

Minden idényben friss vágott virágok, déli növények és idényszerű hazai eszerép-virágok, állandóan szállításra készen.

A közelgő mindszentek napjára sirdiszek és koszorúk legnagyobb választékban 2 koronától feljebb.

Ugyisint művirág-koszorúk állandó raktaron.

Menyasszonyi, névnap és alkalmi csokrok, koszorúk, szallag és felirattal, vidékre express szállítással teljesen megbízhatóan, legszebb kivitelben, legjutányosabb árban. 625 44-52

Sz. 1178-1905. vnto.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a nagyenyedi kir. jarasbirosag 1905. évi V. 829 számú végzése következtében dr. Brody Armin ügyvéd által képviselt Todor Adolf és t. Javara Hartman Mano ellen 556 kor. s jár. erejéig 1905. évi november hó 30-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján letoglalt és 606 kor. becsült kövekezo ingóságok, u. m. arucziakék, ingek, harisnyák stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. jarasbirosag 1905. évi V. 829/2 sz. végzése folytán 556 korona tokeköve-telés, ennek 1904. évi szept. hó 26. nappalot jaro 5% kamatai, 1/3% váltóidj es eddig összesen bíronlag mar megállapított költségek erejéig Nagyenyeden aispromonon a Benedek Samuel udvarán aiperes üzleti raktaraban leendő eszközesere az 1906. február hó 6-ik nappjának d. e. 10 óraja határidővel kituzetik es ahhoz a venni szandekozok ezennel oly meggyezessel hivotnak meg, hogy az emittet ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. es 108. §-a értelmében keszpenzhezetés mellett a legtöbbet igertonek, szuksege eseten beosaron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és befoglalatták es azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyenyeden, 1906. évi január hó 2-án

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

37 1-1

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legcsekélyebb zsirtartalma, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi csakis
Hoff János
névvel és az oroszlan-
védjeggyel.

Csomagok $\frac{1}{4}$ kgr. 90 fillér
 $\frac{1}{2}$ " 50
Mindenütt kapható.

Várad Miklós

orgona, zongora és harmonium-készítő
KOLOZSVÁR, Ferencz József-ut 10. sz.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, valamint az egyházakat, hogy a fenti ezim alatt a jelenkor követelményeinek megfelelő

üzletet nyitottam

és hivatkozva e téren Budapest és helyben szerzett tapasztalataimra, bátor vagyok minden szakmába vágó dolgokban a legkészségesebb szolgálataimat felajánlani, jelesen, elvállalok: mindennemű zongora javítást, hangolást, új harmoniumok készítését megrendelés vagy rajz szerint; továbbá új templomi orgonák készítését legújabb módszer szerint, kiválóan kellemes és tiszta hanggal, könnyű és zajtalan gépezettel és légmentes szélszekrényekkel. Ezenkívül ajánlom szobai harmoniumjaimat és czimbalm-imat. Ugyancsak elvállalok mindennemű antik és új zenélő művek, zenélő órák, zenélő dobozok, zenélő kepek kijavítását és tisztálkodását.

Költségvetések és rajzok egyházaknak orgonák-ról ingyen és bérmentve.

Kitűnő tisztelettel: **VÁRADI MIKLÓS,**
3-52 orgonakészítő.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A.** $4\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 3000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B.** 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C.** $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.
- D.** $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E.** 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszerűsége miatt — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetendő.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200,000 korona.

Alaptőke 200,000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legolcsóbb kamatláb mellett.

Betáblázás mellett adott kölcsönei után 500 koronán felül $6\frac{1}{2}\%$ -ot számít.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődően már $4\frac{1}{2}\%$ alapkamattal földbirtokra, a beszerzési feléig.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Bevált értékpapír szelvényeket és soraolt értékeket. 20 8-104

Betétek után naptól-napig $4\frac{1}{2}\%$ -ot fizet.

Meghívó.

33 2-2

A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Részvénytársaság

XXXV-ik évi rendes közgyűlését

saját helyiségében 1906. évi február hó 11-én délután 3 órakor tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak. *)

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megbízása.
 2. Az igazgatóság jelentése az 1905. üzletéről.
 3. A felügyelőbizottság jelentése a zárószámadról.
 4. A nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat.
 5. Két igazgatósági tagnak 4 évre, két felügyelői tagnak 2 évre való megválasztása.
- Nagyenyed, 1906. január hó 22-én.

Az igazgatóság.

* Alapszabály 14. §. A szavazati jog személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorolható, meghatalmazás azonban, az alábbi kivételekkel, csak részvényesnek adható.

Kiskorúak természetes, vagy törvényes gyámjaink, vagy ezektől felhatalmazott részvényes által, — nők, társaság, testületek, intézetek és alapítványok meghatalmazottjaik által képviselhetik magukat, kik azonban nem szükséges, hogy részvényesek legyenek. A meghatalmazás két tanu által kell igazolva lenni.

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentve küldünk egy próbát a Cozaporból Kávét, tea, étel vagy szeszes itásban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szobeszedé a tartózkodásról, mert esodahatása ellenében essé teszi az iszákosság a szeszes italt. A COZA oly esendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegyer és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzlemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó útra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen, biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 125. szám.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 125.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

120 hold tagosított jó birtok,

melyből 81 hold szántó, 24 hold kaszáló, 3 hold belső, Magyar-Forró község határában eladó.

Értekezhetni a marosujvári főszolgabíróval.

35 2-3

NAGY JENŐ
szájpád nélküli műfog-spezialista
KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpádnélküli természetesen szilárdan álló fogakat 16 koronáért. 4-104

Ambrózi M. medgyesi jó hírnevű szőlőoltvány iskolájában kapható 80,000 amerikai alanyokra oltott, I. oszt. rajnai rizling

szőlőoltvány.

Ezen kívül még egy pár száz ezer oltvány a legjobb csemege- és borfajokból.

Rendeléseket közvetít:

Fischer és Társa
faiskolatulajdonosok
Nagyenyeden.

892 11-12

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Mindenkinek fontos tudni, hogy

BERKOVITS BÉLA
Nagyenyed főtéri

raktárának tulsufaltsága és az előrehaladott idény miatt összes áruit

alkalmi vásár

rendezése által minden elfogadható árért eladja.

Eladásra kerülnek: az összes férfi-, fiu- és gyermek-készruhák és télikabátok, női- és gyermek-kabátok, paletok, a legújabb divatnak megfelelő férfi fehérművek, nyakkendők és kalapok.

Férfi- és női-czipők, kizárólag kézimunka.

Valódi angol és belföldi ruhaszövetek.

Mérték után a legfinomabb ruha 24 óra alatt elkészül.

Mindenkinek saját érdekében fekszik szükségletét míg a készlet tart beszerezni.

10 8-104

Dús választék minden cikkben.

Nagy karácsonyi vásár!!!

Nagy karácsonyi vásár!!!

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 140.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jehitelű pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapirokat.

Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés dízzel.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$, 6, 6 $\frac{1}{2}$, % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítoi le.

Betétet 4 $\frac{1}{2}$ kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

19 8-104

Vas, réz, horgony, diszmű és czimtábla öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal galvanoplasztikai munkákat, mindennemű klisek öntését, rézmetszeteket fénykép vagy rajz után.

Készít gazdasági vas, réz gépöntvényeket.

626 85-104

Tisztelettel
Liskai János.